Araştırma Makalesi
Alındı: *31.03.2020*
Düzeltme: *25.04.2020*
Kabul edildi:*10.05.2020*

Atıf için/ Citation: Çıtak Tunç, G., Çıtak Bilgin, N., & Ak, B. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin benlik saygısı, narsisizm ve kişilik özellikleri: Devlet ve vakıf üniversitesi incelemesi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, *3*(1), 16-27.

Hemşirelik Öğrencilerinin Benlik Saygısı, Narsisizm ve Kişilik Özellikleri: Devlet ve Vakıf Üniversitesi İncelemesi*

Gülseren ÇITAK TUNÇ**, Nevin ÇITAK BİLGİN***, Bedriye AK****

***Öz*:** Hemşirelik ülkemizde sayısal bölümler içerisinde üniversitelerin en çok tercih edilen bölümleri arasındadır. *Amaç*: Araştırma devlet ve vakıf üniversitesinde hemşirelik lisans eğitimine başlayan öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri, narsisizm düzeyleri ve kişilik özelliklerinin incelemek amacıyla yapılmıştır. *Metod*: Tanımlayıcı tipteki araştırma bir devlet üniversitesi ve bir vakıf üniversitesinde öğrenime başlayan 253 hemşirelik birinci sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında; "Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)", "Narsistik Kişilik Envanteri (NKE)" ve "Eysenck Kişilik Anketi- Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu (EKA-GGK)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde Ki-kare, Mann-Whitney U-Testi, Student t testi ve korelasyon analizinden yararlanılmıştır. *Bulgular*: Her iki grupta öğrencilerin okuduğu bölümden memnun olma özellikleri benzer iken, cinsiyet, yaş ortalaması, mezun olunan lise, anne eğitimi, baba eğitimi ve gelir düzeyi özelliklerinin benzer olmadığı görülmüştür. Hemşirelik öğrencilerinin RBSÖ puan ortalaması 1.05 ± 0.53; NKE puan ortalaması 13.52 ± 5.54, EKA-GGK alt boyutuna göre puan ortalamaları; Psikotisizm 1.17 ± 1.03; Nörotisizm 3.10 ± 1.77; Dışa dönüklük 3.89 ± 1.84; Yalan 4.14 ± 1.45'dir. NKE ile RBSÖ puanları ve EKA-GGK Dışa dönüklük ve Psikotisizm alt boyut puanları arasında pozitif yönde, NKE ile EKA-GGK Nörotisizm ve Yalan alt boyut puanları arasında negatif yönde ilişki olduğu saptanmıştır. Vakıf üniversitesine devam eden öğrencilerin NKE puanları devlet üniversitesine devam eden öğrencilerden yüksek iken RBSÖ ve EKA-GGK alt ölçek puanları iki grupta da benzer bulunmuştur. *Sonuç*: Hemşirelik öğrencilerinin benlik saygısı düzeyinin yüksek, narsisizm düzeylerinin normal olduğu ortaya çıkmıştır. Kişilik özelliklerinden psikotisizmin düşük düzeyde, nörotisizmin, dışa dönüklük ve yalanın ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Narsisizm düzeyi ile benlik saygısı ve kişilik özellikleri arasında ilişki görülmüştür. Benlik saygısı düzeyi ve kişilik özelliklerinin devlet ve vakıf üniversitesi öğrencilerinde benzer iken narsisizm düzeyi vakıf üniversitesi öğrencilerinde daha yüksektir.
Anahtar Kelimeler: Narsisizm, benlik saygısı, kişilik, üniversite, hemşirelik.

Self-Esteem, Narcissism and Personality Traits of Nursing Students: A Review of Public and Foundation Universities

***Abstract*:** Nursing is among the most preferred departments of universities within numerical departments in our country. Objectives: The research was carried out to examine the self-esteem levels, narcissism levels and personality traits of students who started nursing undergraduate education at state and foundation universities. Methods: This descriptive study was carried out with 253 nursing first year students who started education at a state university and a foundation university. The data were collected by using "Rosenberg Self-Esteem Scale (RSE)", "Narcissistic Personality Inventory (NPI)" and "Eysenck Personality Questionnaire-Revised Abbreviated Form (EPQR-A)". In the analysis of the data, Chi-square, Mann-Whitney U-Test, Student t test, and correlation analysis were used. Results: The department satisfaction level of both groups was similar, and gender, average age, high school graduate, mother education, father education and income level characteristics were not similar. Nursing students' mean RSE

---

* Bu çalışma 16-18 Aralık 2014 tarihleri arasında Venedik/İtalya'da düzenlenen "European Conference on Youth Mental Health" da poster bildiri olarak sunulmuştur.

** Öğr. Gör. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Bursa e-posta: gctunc@uludag.edu.tr, Orcid:0000-0003-1329-1719.
*** Dr. Öğretim Üyesi., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Bolu. e-posta: nevincitak@yahoo.com, Orcid:0000-0003-4367-215X
**** Dr. Öğretim Üyesi., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Bolu e-posta: bedriye_ak@yahoo.com, Orcid: 0000-0002-4277-6355

score was 1.05 ± 0.53; NPI mean score is 13.52 ± 5.54, mean scores according to EPQR-A sub-dimension; Psychoticism 1.17 ± 1.03; Neurotsism 3.10 ± 1.77; Extroversion is 3.89 ± 1.84; Lie is 4.14 ± 1.45. There was a positive correlation between NPI and RSE scores and EPQR-A Extroversion and Psychoticism subscale scores, and negative correlation between NPI and EPQR-A Neuroticism and Lie sub-dimension scores. The NPI scores of the students at the foundation university are higher than those at the state university, and the RSE and EPQR-A subscale scores are similar in the two groups. Conclusion: Nursing students have high self-esteem and narcissism levels are normal. Among the personality traits, psychoticism is at a low level, neuroticism, extraversion and lie are at a medium level. There is a relationship between the level of narcissism and self-esteem and personality traits. Self-esteem and personality traits of public and foundation university students are similar. The level of narcissism is higher among foundation university students.
Keywords: Narcissism, self-esteem, personality, nursing, university.

Giriş

Meslek seçimi, bireyin kişilik özelliklerine ve yeteneklerine en uygun olduğunu düşündüğü ve en üst düzeyde doyum sağlayacağına inandığı bir alana yönelmesidir (Uslusoy, Gürdoğan ve Kurt, 2016). Üniversiteler, gençlerin yetişkinlik yaşamına ve beraberinde mesleki yaşama hazırlanmasında önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de son yıllarda üniversite sayılarında artış gözlenmekte olup, 2002 yılında 76 olan üniversite sayısı 2019 yılında 129 devlet 73 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 202'dir. Üniversite sayılarındaki artışa paralel olarak öğrenci kontenjanlarında da artış olmuştur (Yükseköğretim Kurulu-YÖK, 2019). Ülkemizde üniversitelerin bazı bölümlerinde kontenjanlar boş kalırken (Tayyar ve Dilşeker, 2012) hemşirelik bölümleri hem sağlık sektörünün hızla büyümesi, hem de daha kolay iş bulabilme olanağı nedeniyle tercih edilen bölümlerdir ve kontenjanları da dolmaktadır (Kavurmacı ve Küçükoğlu, 2014; Önler ve Saraçoğlu, 2010; Zencir ve Eşer, 2016).

Literatürde hemşirelik öğrencilerinin bölüm tercihinde aile yapısı, çevre koşulları, ekonomik olanaklar kadar kişilik özelliklerinin de belirleyici olduğu vurgulanmaktadır (Kırağ, 2015). Kişilik özelliği, bireyin duygusal ve davranışsal etki ve tepkilerini içeren, önceden tahmin edilebilir, rutin bir durum olarak tanımlanmaktadır (Karaaziz ve Atak, 2013). Meslek seçimi konusunda karar vermiş olan öğrencilerin, genellikle kişilik özelliklerine uygun branşlar seçme eğiliminde olduğu belirtilmektedir (Zencir ve Eşer, 2016). ABD'de başlayan, ülkemizde de gerçekleştirilen kişilik özellikleri ile ilgili araştırmalarda çok boyutlu ölçüm araçları kullanılmaktadır. Ölçüm araçları ile iş hayatında çalışanların kişilik ve ruhsal sağlık yapıları (McCredie, & Morey, 2019) ve kurumsal suistimal davranış riski (Gardner, Boccaccini, Bitting, & Edens, 2015) değerlendirilebilmektedir. Aynı zamanda bu ölçüm araçları ile suçlularda suç tekrarları öngörüsü (Reidy, Sorensen, & Davidson, 2016) ve ruh sağlığı göstergelerine göre tutukluların sınıflandırması gibi (Davidson, Sorensen, & Reidy, 2016) araştırmalar yapılmıştır. Genel popülasyonda ise kişilik özellikleri ile ilişkili durumları saptama (Cremers, & Roelofs 2016; Evren, Dalbudak, Özen ve Evren, 2017; Kaplan, Levinson, Rodebaugh, Menatti, & Weeks, 2015) ve kültürel farklılıkları değerlendirme (Fang, Friedlander, & Pieterse, 2016) ile ilgili yapılmış araştırmalar bulunmaktadır.

Araştırmacılar, günümüz insanında kazanmaya odaklanan, kaybetmeyi kabullenemeyen, yardımı önemsemeyen ve kendisini dünyanın merkezi olarak gören narsistik kişilik yapılanmasının yaygın olduğuna vurgu yapmaktadır (Cihangiroğlu, Teke, Uzuntarla ve Uğrak, 2014; Karaaziz ve Atak 2013; Twenge, 2009). Narsisizm, kuramsal planda benlik değerini ayarlamada ve sürdürmede zihinsel süreçleri tanımlarken, klinik planda ise kişilerarası ilişkilerde sömürücülük ve teşhircilik davranışlarını tanımlamaktadır (Kızıltan, 2000; Noll, & Rosenbaum, 2014). Literatürde, narsisizm yelpazesinin öz-güven ve atılganlık özelliklerini gösteren açık narsisizmden; öz-güven eksikliği, utangaçlık ve aşırı duyarlılık özelliklerini gösteren gizli narsisizme kadar uzandığı (Kızıltan, 2000; Ronningstam, 2010) ve narsisistik patolojinin klinik

alt tiplerini tanımanın önemli olduğu belirtilmektedir (Russ, Shedler, Bradley, & Westen, 2008). Narsisizmin farklı alt boyutları ile ilgili ayrımın tanısal netliğe, değerlendirmeye ve tedaviye yardımcı olabileceği de ifade edilmektedir (Levy, Chauhan, Clarkin, Wasserman, & Reynoso, 2009).

Bireyin sağlıklı bir kişilik gelişimi için benlik saygısı önemlidir (İkiz ve Savi, 2010). Benlik saygısı kişinin kendine atfettiği değer ve her türlü eylemde, kendini etkin ve yeterli olarak görmesidir. Sağlıklı benlik saygısı; kendine hata yapabilme izni veren, kendinden memnun olan, amaçlarına gerçekçi olarak nasıl ulaşabileceğini bilen, kendi yaptığının sorumluluğunu alan, kendinden hoşnut, kendini yöneten bir birey olarak etkin işlev görmeyi sağlar (Karagözoğlu, Kahve, Koç ve Adamışoğlu, 2008).

Hemşirelik mesleği, sağlık hizmetlerinin vazgeçilmez bir parçası olup kişilik özellikleri istenilen mesleki özelliklerin kazanılmasında önemlidir. Olumlu kişilik özelliklerine sahip hemşirelerin mesleki başarı ve doyumlarının daha fazla olması kaçınılmazdır.

Bu gerekçelerden yola çıkılarak çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Hemşirelik lisans eğitimine başlayan birinci sınıf öğrencilerinin narsisizm, benlik saygısı ve kişilik özellikleri nasıldır?

- Hemşirelik lisans eğitimine başlayan birinci sınıf öğrencilerinin narsisizm, benlik saygısı ve kişilik özellikleri arasında ilişki var mıdır?

- Devlet ve vakıf üniversitesinde hemşirelik lisans eğitimine başlayan birinci sınıf öğrencilerinin benlik saygısı düzeyi, narsisizm düzeyi ve kişilik özellikleri arasında fark var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırma Marmara Bölgesi'nde bir devlet ve bir vakıf üniversitesinde yürütülmüştür. Araştırmada iki veya daha fazla gruptaki değişkenlerin farklılıklarının karşılaştırılarak tanımlandığı karşılaştırmalı tanımlayıcı model kullanılmıştır (Erdoğan, Nahcivan ve Esin, 2014).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Marmara bölgesinde bir devlet üniversitesi (n=180) ve bir vakıf üniversitesinde (n=120) öğrenime başlayan 300 hemşirelik birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimi yapılmamış olup çalışma, veri toplama formlarının uygulandığı gün 21 öğrencinin devamsız olması, 11 öğrencinin çalışmaya katılmak istememesi ve 15 öğrencinin anketinin geçersiz olması nedeniyle 253 öğrenci ile tamamlanmıştır. Çalışmaya katılım oranı %84.3'tür.

Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırmanın verileri; "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Narsistik Kişilik Envanteri (NKE)", "Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)" ve "Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısa Formu (EKA-GGK)" ile toplanmıştır. Veri toplama formları, uygun bir ders dışı boş zaman aralığında dersliklerde araştırmaya yönelik gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra öğrencilerden sözlü ve yazılı onam alınarak uygulanmıştır. Öğrencilerin veri toplama formlarına ilişkin

sorularını cevaplandırmak için araştırmacılar uygulama esnasında sınıfta bulunmuştur. Veri toplama formlarının doldurulması yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Tanıtıcı Bilgi Formu: Formda öğrencilerin narsisizm, benlik saygısı ve kişilik özelliklerine etki edeceği düşünülen özelliklere ilişkin; öğrenim gördüğü üniversite, cinsiyet, yaş, mezun olunan lise, anne-baba eğitim durumu, gelir durumu ve meslek seçiminden memnuniyeti içeren sekiz soru yer almıştır.

RBSÖ: Benlik saygısını ölçmek amacıyla geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması Çuhadaroğlu tarafından yapılmıştır (Çuhadaroğlu, 1986). Ölçek 12 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu çalışmada 10 maddeden oluşan benlik saygısı alt boyutu kullanılmıştır. Ölçek "tamamen katılıyorum" ile "hiç katılmıyorum" arasında değişen dörtlü likert tiptedir. RBSÖ'den alınan yüksek puan düşük benlik saygısını göstermektedir. Ölçek puanlamasında yanıtlar 0 ile 6 puan aralığında değişmekte olup; 0-1 puan yüksek, 2-4 puan orta, 5-6 puan düşük benlik saygı düzeyi olarak kabul edilmektedir. Çuhadaroğlu (1986) ölçeğin Cronbach Alpha değerini .71 olarak belirlerken, bu çalışmada .69 olarak bulunmuştur

NKE: Raskin ve Terry tarafından geliştirilen NKE'nin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması Kızıltan (2000) tarafından yapılmıştır (Kızıltan, 2000; Raskin, & Terry, 1988). Ölçek klinik belirti göstermeyen popülasyonda narsisistik özellikleri tanımlamak amacıyla kullanılmaktadır. Ölçeğin her bir maddesi, biri narsisistik eğilimi yansıtan iki farklı ifadeden oluşmaktadır. Katılımcılardan bu ikili ifadelerden kendilerini en çok yansıttığını düşündükleri ifadeyi işaretlemeleri beklenmektedir. Bu ikili ifadelerden narsisistik özellikleri yansıtan maddelerin toplanmasıyla ölçeğin toplam puanı elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 34'tür. Ölçekten alınan puan ne kadar yüksekse narsisistik patoloji potansiyeli de o kadar yüksektir. Kızıltan'ın çalışmasında ölçeğin Cronbach Alpha değeri .84 olup (Kızıltan, 2000), yapılan çalışmada .80 olarak bulunmuştur.

EKA-GGK: Francis, Brown, & Philipchalk (1992) tarafından geliştirilen ölçeğin ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışması Karancı, Dirik ve Yorulmaz (2007) tarafından yapılmıştır. Ölçek; Eysenck kişilik kuramı çerçevesinde kişiliğin nörotisizm-stabilite, dışa dönüklük-içe dönüklük ve psikotisizm boyutlarının değerlendirilmesini ve ölçülmesini sağlar. Dışa dönüklük, sosyalliği ve dürtüselliği temsil ederken, bu boyutta yüksek puan alan kişiler, insanlarla iletişimi seven, girişken ve yalnız olmaktansa insanlarla olmayı tercih eden birey olarak tanımlanmıştır. Nörotisizm boyutunun duygusal tutarlılığa veya aşırı tepkiselliğe işaret etmekte olduğu ve bu boyutta yüksek puan alan bir kişinin kaygılı, depresif, gergin, çekingen, aşırı duygusal ve özgüveninin düşük olabileceği belirtilmektedir. Psikotisizm tanımlanırken, kişinin psikotiklerde yaygın olarak bulunan bazı nitelikler sergileyeceği ve belli ortamlarda psikotik olma konusunda daha duyarlı olabileceği belirtilmiştir. Bu tür psikotik eğilimler arasında psikopatik eğilimler, iki uçlu bozukluk, düşmanlık, kültürel normların kabul edilmemesi, olgunlaşmamışlık ve antisosyal tutumlar sayılmıştır (Karancı vd., 2007). Ayrıca formun uygulanması esnasındaki yanlılığı engellemek ve geçerliliği ile ilgili kontrol sağlamak için "yalan" alt boyutu kullanılmaktadır. Ölçek 24 madde ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin puanlaması "Evet=1 puan" ve "Hayır=0 puan" şeklindedir ve her bir alt boyuttan alınabilecek puan 0 ile 6 puan arasında değişmektedir. Dışa dönüklük, nörotisizm, psikotisizm ve yalan boyutlarının KR-20 değerleri .78 ile .42 arasındadır. Bu çalışmada ise KR-20 değerleri dışa dönüklük, nörotisizm, psikotisizm ve yalan boyutları için .75 ile .51 arasında değişmiştir.

Araştırma Verilerinin Değerlendirilmesi

Verilerin analizi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklerde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Ölçeklerin iç tutarlılığın değerlendirilmesi Cronbach Alpha ve Kuder-Richardson ile yapılmıştır. Gruplarla ilgili ikili karşılaştırmalarda Ki Kare testi kullanılmıştır. Normal dağılım için çarpıklık ve basıklık değerleri kullanılmıştır. Benlik saygısı ölçeği puan ortalaması (çarpıklık: 1.178, basıklık: 2.845) normal dağılım göstermediği için ikili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren NKE (çarpıklık: .429, basıklık: .063) ve EKA-GGK'nin alt boyutlarında; Nörotisizm (çarpıklık: -.124, basıklık: -.870), Dışa Dönüklük (çarpıklık: -.642, basıklık: -.663), Psikotisizm (çarpıklık: .551, basıklık: -.391), Yalan (çarpıklık: -.563, basıklık: .372) için parametrik testlerden ikili grup karşılaştırmaları için student t testi kullanılmıştır. Narsisizm düzeyi, benlik saygısı ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemede korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için katılımcılara araştırma konusunda bilgi verilmiş, katılıp katılmama kararının kendilerinde olduğu, verilerin sadece araştırma kapsamında kullanılacağı belirtilmiş, yazılı ve sözlü onamları alınmıştır. Kullanılan ölçekler için yazarlardan izin alınmıştır. Araştırma yayın etiğine uygun gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Tablo 1
Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre Sosyo-Demografik Özelliklerinin Karşılaştırılması (n= 253)

Sosyo-Demografik Özellikler	Devlet		Vakıf		Toplam		İstatistiksel Analiz
	n	%	n	%	n	%	
Cinsiyet							
Kız	124	60.8	80	33.2	204	100.0	$X^2 = 4.823$*
Erkek	38	77.6	11	22.4	49	100.0	p = .028
Yaş (ortalama)	18.51 ± 0.97		19.05 ± 1.69		18.70 ± 1.30		t = 3.273** p = .000
Mezun Olunan Lise							
Anadolu Lisesi	74	81.3	17	18.7	91	100.0	$X^2 = 18.517$*
Düz Lise	67	54.9	55	45.1	122	100.0	p = .000
Sağlık Meslek Lisesi	21	52.5	19	47.5	40	100.0	
Anne Eğitimi							
İlkokul	128	75.7	41	24.3	169	100.0	
Ortaokul	17	54.8	14	45.2	31	100.0	$X^2 = 34.807$*
Lise	13	31.0	29	69.0	42	100.0	p = .000
Üniversite ve üzeri	4	36.4	7	63.6	11	100.0	
Baba Eğitimi							
İlkokul	73	77.7	21	22.3	94	100.0	
Ortaokul	29	59.2	20	40.8	49	100.0	$X^2 = 12.385$*
Lise	46	54.8	38	45.2	84	100.0	p = .006
Üniversite ve üzeri	14	53.8	12	46.2	26	100.0	
Gelir Durumu							
Gelir giderden az	80	80.0	20	20.0	100	100.0	$X^2 = 20.894$
Gelir gidere denk	79	55.2	64	44.8	143	100.0	p = .000
Gelir giderden fazla	3	30.0	7	70.0	10	100.0	
Bölümden Memnuniyet							
Memnun	146	63.2	85	36.8	231	100.0	$X^2 = 0.791$*
Memnun Değil	16	72.7	6	27.3	22	100.0	p = .374

** Ki Kare testi ** Student- t testi*

Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye göre sosyo-demografik özelliklerinin karşılaştırılması Tablo 1'de verilmiştir. Vakıf ve devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin yaş (p = .000), cinsiyet (p = .028), anne eğitimi (p = .000), baba eğitimi (p = .006), gelir durumu (p = .000) ve mezun olunan lise (p = .000) açısından homojen olmadığı görülmüştür. Her iki üniversitede de kız öğrenci sayısı yüksek olup vakıf üniversitesindeki öğrencilerin yaş ortalamaları daha büyüktür. Devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin çoğu Anadolu Lisesi mezunu iken, vakıf üniversitesindeki öğrencilerin düz lise mezunu olduğu görülmüştür. Her iki üniversite için sağlık meslek lisesi mezunlarının sayısı benzerdir. Anne ve babaları ilkokul mezunu olanların daha fazla devlet üniversitesinde öğrenim gördüğü bulunmuştur. Anneleri lise ve üzeri eğitime sahip olanların ise daha fazla vakıf üniversitesinde eğitim aldıkları görülmüştür. Gelirinin giderden az olduğunu ifade öğrencilerin devlet üniversitesinde öğrenim gördükleri, vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin gelirlerinin gidere denk olduğunu ifade ettikleri saptanmıştır. Her iki üniversitedeki öğrencilerin, hemşirelik bölümünden memnuniyetleri açısından homojen olduğu (p = .374) ve bölümünden memnun olan öğrencilerin her iki grupta yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 2
Narsisizm Kişilik Envanteri, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu Puanlarının Dağılımı (n= 253)

Ölçekler	Minimum	Maximum	Ortalama	S.s.
NKE	2	32	13.52	5.54
RBSÖ	0	3.59	1.05	0.53
EKA-GGK				
Nörotisizm	0	6	3.10	1.77
Psikotisizm	0	4	1.17	1.03
Dışa Dönüklük	0	6	3.89	1.84
Yalan	0	6	4.14	1.45

Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin; NKE, RBSÖ ve EKA-GGK puanlarının dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir. Buna göre öğrencilerin benlik saygılarının yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin narsisizm puan ortalaması 13.52 ± 5.54 olup, ortalama narsisizm düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Eysenck Kişilik Anketi alt ölçek puanlarına göre nörotisizm (3.10 ± 1.77), dışa dönüklük (3.89 ± 1.84) ve yalan (4.14 ± 1.45) alt boyut puan ortalamalarının orta düzeyde olduğu, psikotisizm puan ortalamasının ise düşük (1.17 ± 1.03) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3
Öğrencilerin Benlik Saygısı Ölçeği, Narsisizm Kişilik Envanteri ve Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu Puanları Arasındaki İlişki

Değişkenler	RBSÖ	NKE	Nörotisizm	EKA-GGK Dışa Dönüklük	Psikotisizm
NKE	**.149***	-			
EKA-GGK					
Nörotisizm	.089	**-.167****	-		
Dışa Dönüklük	.072	**.396****	**-.187****	-	
Psikotisizm	.083	**.139***	.048	**.169****	-
Yalan	-.075	**-.126***	**-.206****	-.062	**-.187****

**p < .05, ** p < .01*

Tablo 3'te RBSÖ, NKE ve EKA-GGK arasındaki ilişki gösterilmiştir. Öğrencilerin RBSÖ puanları ile NKE puanları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu (r = .149, p < .05) görülmüştür. Öğrencilerin NKE puanları ile EKA-GGK alt boyutlarından nörotisizm (r = -.167,

p < .01) ve yalan (r = -.126, p < .05) arasında negatif yönde zayıf, dışa dönüklük arasında pozitif yönde orta (r = .396, p < .01) ve psikotisizm arasında pozitif yönde zayıf (r = .139, p < .05) ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin dışa dönüklük puanları ile nörotisizm puanları arasında negatif yönde zayıf (r = -.187, p < .05), psikotisizm puanları arasında pozitif yönde zayıf (r = .169, p < .05) ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yalan puanları ile nörotisizm (r = -.206, p < .05) ve psikotisizm (r =-.187, p < .05) puanları arasında ise negatif yönde zayıf ilişki olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin RBSÖ ile EKA-GGK puanları arasında ise ilişki bulunmamıştır (p > .05).

Tablo 4
Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre Benlik Saygısı, Narsisizm ve Eysenck Kişilik Anketi- Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n:253)

Ölçekler	**Devlet**	**Vakıf**	**İstatistiksel Analiz**
RBSÖ	1.03 ± 0.54	1.07 ± 0.52	Z= -.604** p= .546
NKE	12.53 ± 5.26	15.29 ± 5.63	t= -3.902* p= .000
EKA-GGK			
Nörotisizm	3.09 ± 1.74	3.13 ± 1.83	t= - .163* p= .866
Dışa Dönüklük	3.79 ± 1.93	4.07 ± 1.66	t= -1.190* p= .235
Psikotisizm	1.13 ± 1.03	1.25 ± 1.03	t= -.864* p= .389
Yalan	4.16 ± 1.45	4.12 ± 1.45	t= -.208* p= .836

**Student- t testi ** Mann-Whitney U*

Tablo 4'te öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye göre benlik saygısı, narsisizm ve Eysenck kişilik anketi puan ortalamalarının karşılaştırılması verilmiştir**.** Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin NKE puan ortalamaları devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p = .000). Öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin RBSÖ ve EKA-GGK puan ortalamaları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır.

Sonuç ve Tartışmalar

Meslek seçimini etkileyen birçok faktör olup bunlardan biri cinsiyettir. Bu araştırmada cinsiyetin meslek seçimini etkilediği, her iki üniversitede hemşirelik bölümünü tercih eden kız öğrenci sayısının erkeklerden fazla olduğu belirlenmiştir. Toplumda hemşirelik mesleği halen kadınlara atfedilmekte olup çalışma sonuçları bu görüşü desteklemektedir (Tezel, Akpınar, Yurttaş ve Çelebioğlu, 2008). Devlet ve vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin mezun olunan lise, anne eğitimi, baba eğitimi ve gelir düzeyi açısından homojen olmadığı görülmüştür. Eskimez, Öztunç ve Alparslan (2008) yaptıkları çalışmada ailenin eğitim ve gelir düzeyi artıkça hemşirelik mesleğini tercih oranının düştüğü belirlenmiştir. İki grubun bu özellikler açısından farklı olması sosyo-kültürel ve ekonomik özellikleri ile ilişkili olabilir.

Üniversite tercihlerinde, kurumsal imajın ve kurum kültürünün önemine vurgu yapılmakta ve öğrenci memnuniyeti için eğitim öğretim faaliyetleri, sunulan hizmetler ve sosyal imkânların önemli olduğu belirtilmektedir (Şişli ve Köse, 2013). Yürütülen araştırmada hem devlet hem de vakıf üniversitesindeki öğrencilerin büyük çoğunluğu, hemşirelik bölümünü tercih ettikleri için memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Zencir ve Eşer (2016)'in araştırması da çalışma bulgusunu desteklemektedir. Bu bağlamda, ülkemizde gerek vakıf gerekse devlet üniversitelerinde hemşireliğin öğrenci için cazip bir bölüm olduğu ve öğrenci beklentilerine hitap ettiği söylenebilir.

Kişilik özellikleri mesleğin icrası ile ilişkili olup, yüksek narsisizm puanının birey/hasta gereksinimine odaklanmama, kişisel ve mesleki değerleri ayırt edememe ve öğrenmeye tahammülsüzlük ile ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Munro, Bore, & Powis, 2005).

Cihangiroğlu vd., (2014) narsisizmdeki patolojik düzeyin içinde bulunulan kurum ve yaşanılan toplum ile bütünlük ve uyumu bozacağını ifade etmişlerdir . Yürütülen çalışmada öğrencilerin normal narsisizm düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç hemşirelik öğrencilerinin kişilerarası ilişkilerde girişken ve duyarlı olma, yeni bilginin gelişimine toleranslı olma, danışan/hasta odaklı olma gibi kişilik özelliklerinin varlığını yansıtabilir.

Mesleği severek seçen ve geleceğe umutla bakan bireylerde, benlik saygısının daha yüksek olduğu bildirilmektedir. Araştırmada öğrencilerin benlik saygısının yüksek olduğu bulunmuştur. Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile yapılan çalışmalarda da çalışma bulgusuna benzer olarak öğrencilerin benlik saygılarının yüksek olduğu saptanmıştır (Kılıç, 2018). Altıok, Ek ve Koruklu (2010)'nun üniversite öğrencileri ile gerçekleştirdiği araştırmada yürütülen araştırmadan farklı olarak 1. sınıf öğrencilerinin benlik saygısı düzeyleri 4. sınıflardan düşük bulunmuştur. Benlik saygıları yüksek olanların kendilerine güvenlerinin yüksek olduğu ve liderlik fırsatı buldukları zaman güçlü, hedef yönelimli kendine yeten, sorumlu kişisel özellikler gösterdiği belirtilmektedir (Arkar, 2005). Bu sonuç hemşirelik öğrencisinin kendini değerli gördüğü ve nelerin üstesinden gelip, neleri başarabileceğinin farkında olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Davranışcı ekolü temel alan Eysenck kişilik modelinin ana faktörleri dört başlık altında ele alınmaktadır. Dışa dönüklük: Dominantlık girişkenlik, olumlu duyguların ifadesi ile ilgili aktivite ve enerji ile ilgili özellikleri, Nörotisizm: Olumsuz duygu, anksiyete, üzüntü, gerginlik ve sinirlilik gibi duygusal dengede oynaklıkla ilgili özellikleri, Psikotisizm: Bipolar bozukluk, düşmanlık, kültürel normların kabul edilmemesi, olgunlaşmamışlık ve antisosyal tutumları, Yalan: Toplumca ahlaki yönden yanlış olan ama herkesin sergileyebileceği davranışları içermektedir (Eskimez vd., 2008). Hemşirelik öğrencilerinde EKA-GGK alt boyutlarına göre psikotisizm düşük düzeyde, nörotisizm, dışa dönüklük ve yalan orta düzeydedir. Bu sonuç, Türkiye'de üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen araştırma bulguları ile benzerdir (Evren vd., 2017; Karancı vd., 2007). Avustralya'da hemşirelik öğrencilerinin kişisel niteliklerini (benlik kontrolü, esneklik, narsisizm, empati ve ahlaki değerler) değerlendirmek için yapılan bir çalışmada da alt boyut puanları çalışmaya benzer olarak orta düzeyde bulunmuştur (Pitt, Powis, Tracy, & Hunter, 2014). Araştırma bulgularından farklı olarak Hindistan'da gerçekleştirilen bir araştırmada ise hemşirelik öğrencilerinin ¼'ünde psikiyatrik morbidite gösteren kişilik bozuklukları saptanmıştır (Warbah vd., 2007). Psikotisizm boyutuyla öğrencilerin saldırgan olmadıkları ve diğer insanlara karşı duyarlı oldukları düşünülebilir. Nörotisizm ve dışa dönüklük boyutuyla ise iletişim becerilerinin, girişkenliklerinin, özgüvenlerinin ve empati becerilerinin ortalama seviyede olduğu söylenebilir. Yalan alt boyutundaki orta düzey ise öğrencilerin kendilerini daha olumlu yansıtmak istemelerinden kaynaklanabilir.

Yüksek düzeydeki narsisizm, patolojik narsisizm olarak tanımlanmakta ve narsisistik davranış patolojisinin altında düzensiz benlik saygısının yer aldığı belirtilmektedir (Noll, & Rosenbaum, 2014). Narsisizmde düşük benlik saygısına bağlı özgüvenin etkilendiği ve düşük benlik saygısının saldırganlığa neden olduğu ifade edilmektedir (Baumeister, Bushman, & Campbell, 2000). Araştırmada narsisizm puanı arttıkça benlik saygısı puanı da artmakta, yani benlik saygısı azalmaktadır (yüksek RBSÖ puanı düşük benlik saygısını göstermektedir). Araştırma bulgularından farklı olarak İngiltere'de çocuklarla gerçekleştirilen araştırmada, narsisizm ve benlik saygısı arasında ilişki saptanmamış fakat düşük benlik saygısı ile antisosyal davranış arasında negatif yönde ilişki tespit edilmiştir (Ha, Petersen, & Sharp, 2008). Araştırmanın bu sonucu narsisizm puanı arttıkça özgüvenin etkilenebileceği ve ideal benlik temsillerindeki yüceltmenin açığa çıkacağı şeklinde yorumlanabilir.

Grandiyozite narsisizmde, benliği bir savunma stratejisi olarak belirtilmekte ve açık narsisistte kişilerarası ilişkilerde üstünlük duygusu ile ilgili düşünceler ortaya çıkarken, gizli narsisistte yetenek, başarı ve ilişkilerle ilgili büyüklük fantazileri ile ilgili düşünceler gözlendiğine

vurgu yapılmaktadır (Ronningstam, 2010; Wink, 1991). Çalışmada narsisizm puanları ile nörotisizm ve yalan arasında negatif ilişki saptanırken, dışa dönüklük ve psikotisizm arasında pozitif ilişki saptanmıştır. Bu bulgu, narsisizm düzeyi arttıkça kaygı düzeyinin düşeceği (nörotisizm), ahlaki yönden yanlış davranışlar karşısında örselenme yaşanmayacağını (yalan), girişkenlik (dışa dönüklük) ve saldırganlığın (psikotisizm) artacağı sonucunu ortaya koymaktadır. Yürütülen çalışmaya benzer olarak yapılan çalışmalarda narsisizm ile dışadönüklük arasında pozitif ilişki (Kızıltan, 2000; Raskin, & Terry, 1988) saptanırken, bir diğer araştırmada narsisizm ile sosyal içe dönüklük arasında negatif ilişki olduğu belirlenmiştir (Raskin, Novaeck, & Hogan, 1991). Nörotisizm içe dönüklük yelpazesi içinde değerlendirildiğinde, bu bulgu araştırma bulgularını desteklemektedir. Araştırma sonucunda NKE'den yüksek puan alanların dışa dönük bireyeler olacağı fakat ideal benliklerinin saldırganlıkla yüklenebileceği söylenebilir.

Araştırmada EKA-GGA'nın nörotisizm alt boyutu ile dışadönüklük arasında negatif ve yalan alt boyutu ile nörotisizm ve psikotisizm arasında negatif ilişki saptanmıştır. Kişilikle ilgili olarak patolojik narsisizmde "incinebilirlik-duyarlılık" ve "grandiyozite-teşhircilik" faktörlü iki alt tipin olduğu belirlenmiştir. Her iki tipte başkalarına karşı ilgisizlik, kendisiyle meşguliyet ve kendini beğenme özellikleri bulunmasına karşın "içe dönük" grup savunmacı, kaygılı ve yaşamdaki örselenmelere karşı incinebilir bulunurken "grandiyoz-teşhirci" grup dışadönük, özgüvenli, teşhirci ve saldırgan bulunmuştur (Raskin vd., 1991). Bu bulgu içe dönük kişiliği olanların egoyu korumak için ideal benliklerini yüceltmeye çalışırken, psikotisizm özelliği olan kişilerin egolarına saldırganlığı yükleyebileceği söylenebilir.

Araştırmalar, narsistik kişiliğin yıllar içinde arttığını (Twenge, Konrath, Foster, Campbell, & Bushman, 2008) ve gençlerde yaşlı bireylere göre daha yüksek olduğunu (Foster, Campbell, & Twenge, 2003) göstermektedir. Yurtdışında hemşirelik öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerin yaşı ile narsisizm puanları arasında pozitif ilişki olduğu bulunmuştur (Pitt vd., 2014). Bu çalışmada vakıf üniversitesindeki hemşirelik öğrencilerinin narsisizm puanları devlet üniversitesindeki öğrencilerden yüksek bulunmuştur. Bu sonuç vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşlarının devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerden büyük olması, ailenin gelir düzeyi ve ebeveynlerin eğitim düzeyi gibi sosyo-kültürel faktörlerle bağlantılı olabilir.

Çalışmada devlet üniversitesi ile vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler arasında benlik saygısı ve kişilik özellikleri yönüyle fark bulunmamıştır. Kılınç (2013)'ın devlet lisesi ve özel lise öğrencileri ile gerçekleştirdiği araştırmada da lise özelliğine göre öğrencilerin benlik saygısı düzeylerinin benzer olduğu bulunmuştur (Kılınç, 2013). Genel anlamda, ailenin işlevselliği ve sosyal destek ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmektedir (Lían, 2008). Bu bağlamda aile ve sosyal desteğin her iki grupta etkili olduğu ve öğrencilerin benzer kişilik özelliklerine sahip olduğu düşünülebilir.

Devlet ve vakıf üniversitelerin hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler cinsiyet, yaş, mezun olunan lise, anne-baba eğitimi ve gelir düzeyi yönüyle heterojen özellik göstermekte olup, bölümden memnuniyet yönünden benzer özelliklere sahiptir. Öğrencilerin benlik saygı düzeyleri yüksek, narsisizm düzeyleri normal sınırdadır. Kişilik özellikleri yönüyle; psikotisizm düşük düzeyde iken, nörotisizm, dışa dönüklük ve yalan orta düzeydedir. Narsisizm puanları ile hem benlik saygısı hem de kişilik özellikleri puanları arasında ilişki bulunmaktadır. Her iki gruptaki öğrencilerin, kişilik özellikleri ve benlik saygısı yönünden benzer olup, vakıf üniversitesindeki hemşirelik öğrencilerinin narsisizm düzeyleri devlet üniversitesi öğrencilerinden yüksektir.

Kısıtlılıklar

Çalışma birinci sınıf öğrencileri ile yapılmış olup kişilik özellikleri, benlik saygısı ve narsisizm düzeyinin zaman içinde değişip değişmediği değerlendirilmemiştir.

Sonuçların Uygulamada Kullanımı

Hemşirelik öğrencileri seçtikleri bölümden memnundur. Bölüme yönelik memnuniyetin hasta bakım kalitesini arttıracağı öngörülerek, mesleğe yönelik olumlu bakış açısı eğitim-öğretim faaliyetleri ve sosyal imkânlarla da desteklenerek eğitim yaşantısı boyunca sürdürülmelidir.

Hem devlet hem de vakıf üniversitesindeki birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin benlik saygıları yüksektir. Sağlıkla ilgili bir bölümde öğrenim gören öğrencinin öz-güveninin yüksek olması nedeniyle bilgi eksikliğini itiraf etmenin yanlış bir şekilde yetkin görünmekten daha iyi olduğunu öğretmek ve göstermek gerekebilir Hemşirelik eğitiminde öğrencilere risk değerlendirmesine dikkat etmek gerektiği ve fazla riskin hasta bakımını tehlikeye sokabileceği gösterilmelidir.

Vakıf üniversitesindeki hemşirelik öğrencilerin narsisizm düzeyi devlet üniversitesinden yüksektir. Hemşirelik alanındaki akademisyenler, ben nesli olarak da adlandırılan yeni nesil hemşire öğrencilerin bakış açılarını anlamalıdır. Dersleri kısa parçalara ayırarak, video kullanarak ve uygulamalarla öğrenmeyi teşvik etmelidir. İçerik ve öğrenme standartları aynı kalmalı ve adil olmalıdır. Eğitimci öğrenilmesi gereken içerikten de ödün vermemelidir.

Yazar Katkıları

G.Ç.T., N.Ç.B., ve B.A. çalışma tasarımı; G.Ç.T. veri toplama; G.Ç.T, N.Ç, ve B.A. veri analizi; G.Ç.T., N.Ç.B., ve B.A . makale yazımı. Tüm yazarlar makalenin son halini onaylamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Teşekkür

Bu araştırmaya katkı sağlayan tüm öğrencilere ve araştırmanın yürütüldüğü kurumun yöneticilerine teşekkürlerimizi sunarız.

Kaynaklar

Altıok, H. Ö., Ek, N., ve Koruklu, N. (2010). Üniversite öğrencilerinin benlik saygı düzeyi ile ilişkili bazı değişkenlerin incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 1*(1), 99-120.

Arkar, H. (2005). Cloninger'in psikobiyolojik kişilik kuramı. *Türk Psikoloji Bülteni, 36*, 82-94.

Baumeister, R. F., Bushman, B. J., & Campbell. K. (2000). Self-esteem, narcissism, and aggression: Does violence result from low self-esteem or from threatened egotism?. *Current Directions in Psychological Science, 9*(1), 26-29.

Cihangiroğlu, N., Teke, A., Uzuntarla, Y., Uğrak, U. (2014). Narsisistik kişilik özellikleri kurumsal bağlılığı etkiler mi?. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 15* (2), 173-185.

Cremers, H. R., & Roelofs, K. (2016). Social anxiety disorder: A critical overview of neurocognitive research. *Wiley Interdiscip Rev Cogn Sci, 7*(4), 218-232.

Çuhadaroğlu, F.(1986). *Adölesanlarda benlik saygısı* (Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi). Hacettepe Üniversitesi Tıp Fak., Ankara.

Davidson, M., Sorensen, J.R., & Reidy, T. J. (2016). Gender-responsiveness in corrections: Estimating female inmate misconduct risk using the Personality Assessment Inventory (PAI). *Law and Human Behavior, 40*(1), 72–81.

Erdoğan, S., Nahcivan, N. ve Esin, N. (2014). *Hemşirelikte araştırma*. İstanbul, Türkiye: Nobel Tıp Yayınevi.

Eskimez, Z., Öztunç, G., ve Alparslan, N. (2008). Lise son sınıfta okuyan kız öğrencilerin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, *15*(1), 58–67.

Evren, C., Dalbudak, E., Ozen, S., ve Evren, B. (2017). The relationship of social anxiety disorder symptoms with probable attention deficit hyperactivity disorder in Turkish university students; Impact of negative affect and personality traits of neuroticism and extraversion. *Psychiatry Research, 254*, 158-163.

Fang, K., Friedlander, M., & Pieterse, A. L. (2016). Contributions of acculturation, enculturation, discrimination, and personality traits to social anxiety among Chinese immigrants: A context-specific assessment. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psycholog, 22*(1), 58-68.

Foster, J. D., Campbell, W. K., & Twenge, J. M. (2003). Individual differences in narcissism: Inflated self-views across the lifespan and around the world. *Journal of Research in Personality, 37*(6), 469– 86.

Francis, L. J., Brown, L. B., & Philipchalk, R. (1992). The development of an abbreviated form of the Revised Eysenck Personality Questionnaire (EPQR-A): Its use among students in England, Canada, the USA and Australia. *Pers Individ Dif., 13*(4), 443-449.

Gardner, B. O., Boccaccini, M. T., Bitting, B. S., & Edens, J. F. (2015). Personality assessment inventory scores as predictors of misconduct, recidivism, and violence: A meta-analytic review. *Psychological Assessmen, 27*(2), 534–544.

Ha, C., Petersen, N., & Sharp, C. (2008). Narcissism, self-esteem, and conduct problems Evidence from a British community sample of 7–11 year olds. *European Child and Adolescent Psychiatr, 17*(7), 406–413.

İkiz, F.,E., ve Savi, F. C. (2010). Perceived social support and self-esteem in adolescence. *Procedia Social and Behavioral Sciences, 5*, 2338–2342.

Kaplan, S. C., Levinson, C. A., Rodebaugh, T. L., Menatti, A., & Weeks, J. W. (2015). Social anxiety and the big five personality traits: The interactive relationship of trust and openness. *Cognitive Behaviour Therap, 44*(3), 212-222.

Karaaziz, M., ve Atak, E. İ. (2013). Narsisizm ve narsisizmle ilgili araştırmalar üzerine bir gözden geçirme. *Nesne, 1*(2), 44-59.

Karagözoğlu, Ş., Kahve, E., Koç, Ö., ve Adamişoğlu, D. (2008). Self esteem and assertiveness of final year Turkish university students. *Nurse Education Today, 28*(5), 641–649.

Karancı, N., Dirik, G., ve Yorulmaz, O. (2007). Eysenck kişilik anketi -gözden geçirilmiş kısaltılmış formu'nun (EKA-GGK) Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, *18*(3), 254-261.

Kavurmacı, M., ve Küçükoğlu, S. (2014). Erkekler neden hemşire olmak istiyor?. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, *17*(1), 1-5.

Kılıç, H. F. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin eğitim stresi ve mesleki benlik saygısı arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, *5*(1), 49-59.

Kılınç, F. E. (2013). Investigation of the relationship between self-esteem and metacognitive awareness level of 9th grade students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences,106*, 1622-1628

Kırağ, N. (2015). Hemşirelik mesleğinin seçiminde ilişkili olan faktörler. *DEUHFED 8*(4), 226-231.

Kızıltan, H. (2000). *Narcissistic Personality Inventory (NPI) ölçeğinin Türkçe formu dil eşdeğerliliği, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İÜSBE, İstanbul.

Levy, K. N., Chauhan, P., Clarkin, J. F., Wasserman, R. H., ve Reynoso, J. S. (2009). Narcissistic pathology: Empirical approaches. *Psychiatric Annals, 39*(4), 203–213.

Lían, T. C. (2008). Family functioning, perceived social support, academic performance and self-esteem. *Pertanika Journal of Social Sciences ve Humanities, 16*(2), 285-299.

McCredie M. N., & Morey, L. C. (2019). Who are the Turkers? A characterization of Turk workers using the personality assessment inventory. *Assessment, 26*(5). 759-766.

Munro, D., Bore, M., & Powis, D. (2005). Personality factors in professional ethical behaviour: Studies of empathy and narcissism. *Australian Journal of Psycholog, 57*(1), 49–60.

Noll, J. F., & Rosenbaum, B. (2014). Narcissistic biographies third age self-transcendence abilities. *Commentary. Personality and Mental Health, 8*(1), 85-88.

Önler, E., ve Saraçoğlu, V. G. (2010). Hemşirelikte meslek seçimi ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliliği. *DEUHFED, 3*(2), 78-85.

Pitt, V., Powis., D., Tracy., L. J., & Hunter, S. (2014). Nursing students' personal qualities: A descriptive study. *Nurse Education Today,* 34(9), 1196-1200.

Raskin, R., Novacek, J., ve Hogan, R. (1991). Narcissistic self-esteem management. *Journal of Personality and Social Psychology, 60*(6), 911–918.

Raskin, R., & Terry, H. A. (1988). Principal component analysis of the Narcissistic Personality Inventory and further evidence of its construct validity. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*(5), 890-902.

Reidy, T. J., Sorensen, J. R., & Davidson, M. (2016). Testing the predictive validity of the Personality Assessment Inventory (PAI) in relation to inmate misconduct and violence. *Psychological Assessment, 28*(8), 871–884.

Ronningstam, E. (2010) Narcissistic personality disorder: A current review. *Current Psychiatry Reports, 12*(1), 68–75.

Russ, E., Shedler, J., Bradley, R., & Westen, D. (2008). Refining the construct of narcissistic personality disorder: diagnostic criteria and subtypes. *The American Journal of Psychiatry, 165*(11), 1473–1481.

Şişli, G., ve Köse, S. (2013). Kurum kültürü ve kurumsal imaj ilişkisi: Devlet ve vakıf üniversiteleri üzerinde bir uygulama. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 41*, 165-193.

Tayyar, N., ve Dilşeker, F. (2012). Devlet ve vakıf üniversitelerinde hizmet kalitesi ve imajın öğrenci memnuniyetine etkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 28*, 184-203.

Tezel, A., Akpınar, B. A., Yurttaş, A., ve Çelebioğlu, A. (2008). Hastalar erkek hemşireleri kabul edecekler mi?. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History, 16*(1), 13-18.

Twenge, J. M. (2009). Generational changes and their impact in the classroom: Teaching generation me. *Medical Education, 43*(35), 398–405.

Twenge, J. M., Konrath, S., Foster, J. D., Campbell, W. K., ve Bushman, B. J. (2008). Egos inflating over time: A cross-temporal meta-analysis of the narcissistic personality inventory. *Journal of Personality, 76*(4), 875–901.

Uslusoy, E.Ç., Gürdoğan, E.P., ve Kurt, D. (2016). Hemşirelerde mesleki benlik saygısı ve meslektaş dayanışması. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7*(1), 29-35.

Warbah, L., Sathiyaseelan, M., VijayaKumar, C., Vasantharaj, B., Russell, S., & Jacob, K. (2007). Psychological distress, personality, and adjustment among nursing students. *Nurse Education Today, 27*(6), 597–601.

Wink, P. (1991). Two faces of narcissism. *Journal of Personality and Social Psycholog, 61*(4), *590-597.*

Yükseköğretim Kurulu-YÖK, (2019). https://istatistik.yok.gov.tr/ erişim tarihi 20.02.2020.

Zencir, G., ve Eşer, İ. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik mesleğine yönelik tutumları ile hemşirelik tercihi arasındaki ilişki: Türkiye örneği. *DEUHFED, 9*(2), 30-37.